

2025 YILI
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SIFIR ATIK
KOORDİNATÖRLÜĞÜ İÇ PAYDAŞ
FORMU DEĞERLENDİRME RAPORU

Hazırlayan: ETÜ Veri Yönetimi Koordinatörlüğü

İçindekiler

1. Giriş.....	2
2. Sürdürülebilirlik Politikaları Hakkında Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi	3
3. Sıfır Atık Faaliyetlerinden Haberdarlık Düzeyinin Değerlendirilmesi.....	3
4. Koordinatörlük Çalışmalarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi	4
5. Geri Dönüşüm Kutularının Yerleşimi ve Görünürlüğünün Değerlendirilmesi	5
6. Koordinatörlüğün Düzenlemiş Olduğu Farkındalık Etkinliklerinin (Eğitim, Seminer vb.) Değerlendirilmesi	6
7. Üniversitemizin Atık Yönetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi.....	7
8. Koordinatörlüğümüzün Sürdürülebilirlik ile İlgili İş Birliği ve İletişiminin Değerlendirilmesi	8
9. Koordinatörlüğün Düzenlediği Sürdürülebilirlik/Çevre Etkinliklerine Katılma Durumunun Değerlendirilmesi.....	8
10. Biriminizde / Fakültenizde Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkıda Bulunmak İsteminin Değerlendirilmesi	9
11. “Sürdürülebilirlik ve sıfır atık konularında üniversitemizde en çok geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlar nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen cevaplar ve değerlendirilmesi	10
12. “Koordinatörlüğün hizmetlerini daha etkin hale getirmek için önerileriniz nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen cevaplar ve değerlendirilmesi.....	13
13. Sonuç.....	15

1. Giriş

Sürdürülebilirlik ve çevreye duyarlı yönetim anlayışı, günümüz yükseköğretim kurumlarının temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Üniversiteler yalnızca eğitim ve araştırma faaliyetleriyle değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilinci doğrultusunda geliştirdikleri sürdürülebilirlik politikaları ve uygulamalarıyla da öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, atık yönetimi, kaynakların etkin kullanımı ve çevresel farkındalığın artırılması gibi alanlarda yürütülen çalışmalar, kurumsal kalite ve toplumsal katkı açısından önemli bir rol üstlenmektedir.

Erzurum Teknik Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Sürdürülebilirlik ve Sıfır Atık Koordinatörlüğü, üniversitenin çevre politikalarının uygulanması, sıfır atık sisteminin yaygınlaştırılması ve tüm paydaşlarda sürdürülebilirlik bilincinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu faaliyetlerin etkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik geri bildirimlerin alınması, kurumsal iyileştirme süreçlerinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda, üniversitenin iç paydaşları olan öğrenciler, akademik personel ve idari personelin sürdürülebilirlik politikalarına ilişkin bilgi düzeyleri, sıfır atık uygulamalarına yönelik farkındalıkları, mevcut faaliyetlere ilişkin değerlendirmeleri ve bu süreçlere katılım düzeylerinin belirlenmesi amacıyla bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 201 katılımcıya ulaşılmış olup, katılımcıların %74.1'i (n=149) öğrencilerden, %17.4'ü (n=35) akademik personelden ve %8.5'i (n=17) idari personelden oluşmaktadır.

Söz konusu anket aracılığıyla elde edilen veriler hem mevcut durumun ortaya konulmasına hem de geleceğe yönelik stratejik planlamalara katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu raporda, anket verileri betimleyici istatistikler aracılığıyla analiz edilerek, katılımcı gruplarına göre karşılaştırmalı biçimde sunulmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, üniversitenin sürdürülebilirlik ve sıfır atık uygulamalarının güçlü yönleri ile geliştirilmesi gereken alanlarının belirlenmesi ve ilgili koordinatörlüğün faaliyetlerine yönelik öneriler sunulması hedeflenmektedir.

2. Sürdürülebilirlik Politikaları Hakkında Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi

Tablo 1’de, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin üniversitenin sürdürülebilirlik politikalarına ilişkin bilgi düzeylerine ait frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Politikaları Hakkında Bilgi Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Yanıt	f (%)
Öğrenci	Evet, ayrıntılı biliyorum	16 (10.7)
	Kısmen bilgim var	81 (54.4)
	Hayır, bilgim yok	52 (34.9)
Akademik	Evet, ayrıntılı biliyorum	10 (28.6)
	Kısmen bilgim var	25 (71.4)
	Hayır, bilgim yok	0 (0.0)
İdari	Evet, ayrıntılı biliyorum	5 (29.4)
	Kısmen bilgim var	9 (52.9)
	Hayır, bilgim yok	3 (17.6)

Tablo incelendiğinde, tüm paydaş gruplarında en yüksek oranın “Kısmen bilgim var” seçeneğinde toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin %54.4’ü sürdürülebilirlik politikaları hakkında kısmen bilgi sahibi olduğunu belirtirken, %34.9’u bilgi sahibi olmadığını, yalnızca %10.7’si ise ayrıntılı bilgiye sahip olduğunu ifade etmiştir. Akademik personelde “Kısmen bilgim var” yanıtı %71.4 ile en yüksek düzeyde gerçekleşmiş, bunu %28.6 ile “Evet, ayrıntılı biliyorum” yanıtı izlemiştir; bu grupta “Hayır, bilgim yok” yanıtının hiç verilmemiş olması dikkat çekicidir. İdari personelde de benzer biçimde en yüksek oran %52.9 ile “Kısmen bilgim var” seçeneğinde yer almakta, %29.4’lük bir kesim ayrıntılı bilgi sahibi olduğunu, %17.6’lık bir kesim ise bilgi sahibi olmadığını belirtmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, sürdürülebilirlik politikalarına ilişkin tam ve ayrıntılı bilgi düzeyinin özellikle öğrencilerde sınırlı kaldığı, buna karşılık akademik ve idari personelde görece daha yüksek bir farkındalık bulunduğu, ancak tüm gruplarda bilginin çoğunlukla “kısmi” düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

3. Sıfır Atık Faaliyetlerinden Haberdarlık Düzeyinin Değerlendirilmesi

Tablo 2’de, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin üniversitede yürütülen sıfır atık çalışmaları ve faaliyetlerine ilişkin haberdar olma düzeylerine ait frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 2. Sıfır Atık Çalışmalarıyla İlgili Üniversitede Yapılan Faaliyetlerden Haberdarlık Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Yanıt	f (%)
Öğrenci	Evet	36 (24.2)
	Kısmen	66 (44.3)
	Hayır	47 (31.5)
Akademik	Evet	16 (45.7)
	Kısmen	19 (54.3)
	Hayır	0 (0.0)
İdari	Evet	6 (35.3)
	Kısmen	9 (52.9)
	Hayır	2 (11.8)

Tablo incelendiğinde, sıfır atık faaliyetlerine ilişkin farkındalığın tüm paydaş gruplarında ağırlıklı olarak “Kısmen” düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %44.3’ü faaliyetlerden kısmen haberdar olduğunu belirtirken, %31.5’i haberdar olmadığını ve %24.2’si haberdar olduğunu ifade etmiştir. Akademik personelde “Kısmen” yanıtı %54.3 ile en yüksek düzeyde gerçekleşmiş, “Hayır” yanıtının hiç verilmemesi dikkat çekmiştir. İdari personelde de benzer şekilde en yüksek oran %52.9 ile “Kısmen” seçeneğinde yer almakta, bunu %35.3 ile “Evet” ve %11.8 ile “Hayır” yanıtı izlemektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, sıfır atık faaliyetlerine ilişkin farkındalığın tüm gruplarda tam düzeye ulaşmadığı, özellikle öğrencilerde farkındalık eksikliğinin daha belirgin olduğu görülmektedir.

4. Koordinatörlük Çalışmalarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi

Tablo 3’te, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin Sürdürülebilirlik ve Sıfır Atık Koordinatörlüğü tarafından yürütülen çalışmaların yeterliliğine ilişkin değerlendirmelerine ait frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 3. Koordinatörlük Çalışmalarının Yeterliliğine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Yanıt	f (%)
Öğrenci	Evet	36 (24.2)
	Kısmen	90 (60.4)
	Hayır	23 (15.4)
Akademik	Evet	13 (37.1)
	Kısmen	20 (57.1)
	Hayır	2 (5.7)
İdari	Evet	4 (23.5)

Grup	Yanıt	f (%)
	Kısmen	10 (58.8)
	Hayır	3 (17.6)

Tablo incelendiğinde, koordinatörlük çalışmalarının yeterliliğine ilişkin değerlendirmelerin tüm paydaş gruplarında “Kısmen yeterli” seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerin %60.4’ü çalışmaları kısmen yeterli bulurken, %24.2’si yeterli, %15.4’ü ise yetersiz olarak değerlendirmiştir. Akademik personelde de benzer bir dağılım söz konusu olup, %57.1’i kısmen yeterli, %37.1’i yeterli ve yalnızca %5.7’si yetersiz değerlendirme yapmıştır. İdari personelde ise %58.8 ile en yüksek oran “Kısmen” yanıtında yer almakta, bunu %23.5 ile “Evet” ve %17.6 ile “Hayır” yanıtları izlemektedir. Bu bulgular, koordinatörlük faaliyetlerinin genel olarak olumlu ancak tam anlamıyla yeterli görülmediğini ortaya koymaktadır.

5. Geri Dönüşüm Kutularının Yerleşimi ve Görünürlüğünün Değerlendirilmesi

Tablo 4’te, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin geri dönüşüm kutularının yerleşimi ve görünürlüğüne ilişkin değerlendirmeleri 1’den 5’e kadar derecelendirme ölçeği üzerinden frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmaktadır.

Tablo 4. Geri Dönüşüm Kutularının Yerleşimi ve Görünürlüğüne İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Puan	f (%)
Öğrenci	1	5 (3.4)
	2	10 (6.7)
	3	35 (23.5)
	4	52 (34.9)
	5	47 (31.5)
Akademik	1	2 (5.7)
	2	2 (5.7)
	3	7 (20.0)
	4	13 (37.1)
	5	11 (31.4)
İdari	1	2 (11.8)
	2	2 (11.8)
	3	3 (17.6)
	4	4 (23.5)
	5	6 (35.3)

Tablo incelendiğinde, geri dönüşüm kutularının yerleşimi ve görünürlüğüne ilişkin değerlendirmelerin tüm gruplarda ağırlıklı olarak yüksek puanlarda (4 ve 5) toplandığı görülmektedir. Öğrencilerde en yüksek oran %34.9 ile 4 puanında yer almakta, bunu %31.5 ile 5 puanı izlemektedir. Akademik personelde de benzer şekilde 4 (%37.1) ve 5 (%31.4) puanları ön plana çıkmaktadır. İdari personelde ise en yüksek oran %35.3 ile 5 puanında gerçekleşmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, geri dönüşüm kutularının yerleşimi ve görünürlüğünün paydaşlar tarafından olumlu değerlendirildiği, ancak orta düzey puanların (özellikle 3) varlığı nedeniyle geliştirme alanlarının da bulunduğu anlaşılmaktadır.

6. Koordinatörlüğün Düzenlemiş Olduğu Farkındalık Etkinliklerinin (Eğitim, Seminer Vb.) Değerlendirilmesi

Tablo 5'te, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin koordinatörlük tarafından düzenlenen farkındalık etkinliklerine (eğitim, seminer vb.) ilişkin değerlendirmeleri 1'den 5'e kadar derecelendirme ölçeği üzerinden frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmaktadır.

Tablo 5. Koordinatörlüğün Düzenlemiş Olduğu Farkındalık Etkinliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Puan	f (%)
Öğrenci	1	6 (4.0)
	2	11 (7.4)
	3	51 (34.2)
	4	40 (26.8)
	5	41 (27.5)
Akademik	1	0 (0.0)
	2	3 (8.6)
	3	13 (37.1)
	4	9 (25.7)
	5	10 (28.6)
İdari	1	2 (11.8)
	2	1 (5.9)
	3	7 (41.2)
	4	3 (17.6)
	5	4 (23.5)

Tablo incelendiğinde, farkındalık etkinliklerine yönelik değerlendirmelerin genel olarak orta ve yüksek puanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerde en yüksek oran %34.2 ile 3 puanında yer almakta, bunu %27.5 ile 5 puanı ve %26.8 ile 4 puanı izlemektedir. Akademik personelde en yüksek oran %37.1 ile 3 puanında gerçekleşmiş, ardından %28.6 ile 5 puanı gelmiştir. İdari personelde ise en yüksek oran %41.2 ile 3 puanında yer almaktadır. Bu sonuçlar,

farkındalık etkinliklerinin tamamen yeterli görülmediğini, daha çok orta düzeyde değerlendirildiğini ve geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

7. Üniversitemizin Atık Yönetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Tablo 6’da öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin üniversitenin atık yönetimi uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri 1’den 5’e kadar derecelendirme ölçeği üzerinden frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmaktadır.

Tablo 6. Üniversitemizin Atık Yönetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Puan	f (%)
Öğrenci	1	5 (3.4)
	2	10 (6.7)
	3	54 (36.2)
	4	43 (28.9)
	5	37 (24.8)
Akademik	1	2 (5.7)
	2	7 (20.0)
	3	11 (31.4)
	4	8 (22.9)
	5	7 (20.0)
İdari	1	2 (11.8)
	2	5 (29.4)
	3	4 (23.5)
	4	2 (11.8)
	5	4 (23.5)

Tablo incelendiğinde, atık yönetimi uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerin ağırlıklı olarak 3 ve 4 puanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerde en yüksek oran %36.2 ile 3 puanında yer almakta, bunu %28.9 ile 4 puanı izlemektedir. Akademik personelde en yüksek oran %31.4 ile 3 puanında gerçekleşmiş, diğer puanlar daha dengeli dağılmıştır. İdari personelde ise 2 (%29.4) ve 3 (%23.5) puanlarının öne çıktığı görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, atık yönetimi uygulamalarının paydaşlar tarafından orta düzeyde değerlendirildiği ve geliştirilmesi gereken önemli alanlar bulunduğu anlaşılmaktadır.

8. Koordinatörlüğümüzün Sürdürülebilirlik ile İlgili İş Birliği ve İletişiminin Değerlendirilmesi

Tablo 7’de, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin koordinatörlüğün sürdürülebilirlik ile ilgili iş birliği ve iletişim faaliyetlerine yönelik değerlendirmeleri 1’den 5’e kadar derecelendirme ölçeği üzerinden frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmaktadır.

Tablo 7. Koordinatörlüğümüzün Sürdürülebilirlik ile İlgili İş Birliği ve İletişimine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Puan	f (%)
Öğrenci	1	5 (3.4)
	2	14 (9.4)
	3	45 (30.2)
	4	49 (32.9)
	5	36 (24.2)
Akademik	1	2 (5.7)
	2	6 (17.1)
	3	11 (31.4)
	4	9 (25.7)
	5	7 (20.0)
İdari	1	2 (11.8)
	2	3 (17.6)
	3	5 (29.4)
	4	4 (23.5)
	5	3 (17.6)

Tablo incelendiğinde, iş birliği ve iletişim faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerin öğrencilerde daha çok 3 (%30.2) ve 4 (%32.9) puanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Akademik personelde en yüksek oran %31.4 ile 3 puanında yer almakta, idari personelde ise 3 (%29.4) puanı öne çıkmaktadır. Tüm gruplarda düşük puanların sınırlı olduğu, ancak yüksek puanların da baskın olmadığı dikkat çekmektedir. Bu durum, iş birliği ve iletişim faaliyetlerinin orta düzeyde algılandığını ve geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

9. Koordinatörlüğün Düzenlediği Sürdürülebilirlik/Çevre Etkinliklerine Katılma Durumunun Değerlendirilmesi

Tablo 8’de, öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin koordinatörlük tarafından düzenlenen sürdürülebilirlik ve çevre etkinliklerine katılım durumlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 8. Koordinatörlüğün Düzenlediği Sürdürülebilirlik/Çevre Etkinliklerine Katılma Durumuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Yanıt	f (%)
Öğrenci	Evet, düzenli katıldım	12 (8.1)
	Ara sıra katıldım	49 (32.9)
	Hayır, katılmadım	88 (59.1)
Akademik	Evet, düzenli katıldım	3 (8.6)
	Ara sıra katıldım	16 (45.7)
	Hayır, katılmadım	16 (45.7)
İdari	Evet, düzenli katıldım	2 (11.8)
	Ara sıra katıldım	7 (41.2)
	Hayır, katılmadım	8 (47.1)

Tablo incelendiğinde, sürdürülebilirlik etkinliklerine katılımın tüm paydaş gruplarında sınırlı olduğu görülmektedir. Öğrencilerde en yüksek oran %59.1 ile “Katılmadım” seçeneğinde yer almakta, düzenli katılım oranı yalnızca %8.1 düzeyinde kalmaktadır. Akademik personelde “Ara sıra Katıldım” ve “Katılmadım” oranları eşit (%45.7), düzenli katılım ise %8.6’dır. İdari personelde de benzer şekilde düzenli katılım düşük (%11.8) seviyededir. Bu bulgular, etkinliklere katılımın artırılması gerektiğini açıkça göstermektedir.

10. Biriminizde / Fakültenizde Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkıda Bulunmak İsteminin Değerlendirilmesi

Tablo 9’da öğrencilerin, akademik personelin ve idari personelin kendi birimlerinde sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlama isteğine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 9. Biriminizde / Fakültenizde Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkıda Bulunmak İstemine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Grup	Yanıt	f (%)
Öğrenci	Evet, aktif katkı sağlamak isterim	25 (16.8)
	Evet, isterim ancak zamanım kısıtlı	97 (65.1)
	Hayır, istemem	27 (18.1)
Akademik	Evet, aktif katkı sağlamak isterim	7 (20.0)
	Evet, isterim ancak zamanım kısıtlı	16 (45.7)
	Hayır, istemem	12 (34.3)
İdari	Evet, aktif katkı sağlamak isterim	3 (17.6)
	Evet, isterim ancak zamanım kısıtlı	7 (41.2)
	Hayır, istemem	7 (41.2)

Tablo incelendiğinde, sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlama isteğinin tüm gruplarda mevcut olduğu, ancak bu isteğin büyük ölçüde zaman kısıtı ile sınırlandığı görülmektedir. Öğrencilerin %65.1'i zaman kısıtı nedeniyle sınırlı katkı sağlayabileceğini belirtirken, yalnızca %16.8'i aktif katkı isteğini ifade etmiştir. Akademik personelde %45.7, idari personelde %41.2 oranında zaman kısıtı öne çıkmaktadır. Ayrıca özellikle akademik (%34.3) ve idari (%41.2) personelde katkı sağlamak istemeyenlerin oranı dikkat çekicidir. Bu durum, katılımı artıracak esnek ve teşvik edici mekanizmaların gerekliliğini ortaya koymaktadır.

11. “Sürdürülebilirlik ve sıfır atık konularında üniversitemizde en çok geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlar nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen cevaplar ve değerlendirilmesi

- Öğrenciler daha çok bilgilendirilmeli
- Cam ve plastik
- Geri dönüşüm
- Evet
- Öğrenciler bu konu hakkında daha çok bilgilendirilmedir.
- Kütüphane
- Kendilerini biraz daha geliştirmeleri eğer ben bugün sizden haberdar değil isem bu işi çok da iyi yaptığınız söylenemez
- Çöp kutuları daha görünür yerlerde olabilir
- En işlek yer olan kütüphane gibi yerlerde yapılan şeyler var ama kullanımı hakkında daha etkili yollar izlenmeli ve kantin gibi yerlerde kesinlikle sürdürülebilirlik ve sıfır atık göz ardı edildiğini düşünüyorum
- Geri dönüşüm kutuları
- Kantinler
- Geri dönüşüm altyapısı sıfır atık farkındalığı kampüs içi çevre dostu uygulamalar ve öğrenci katılımını artıracak etkinlikler
- Atıklar özellikle pet şişler ve tesisat gibi sistemlerin açık unutulması için gerekli önlemler
- Ağaçlandırma
- Hala kutuları kullanamayan öğrencilerin olduğunu görüyorum ve bu konuda bilgilendirme yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.
- Bilinçlendirme ve gönüllü görevlendirmeler
- Genel olarak üniversitemiz içinde yetersiz bir düzenleme var bu konularda. En azından geri dönüşüm kutularını yan yana ancak biraz aralıklı halde yerleştirme yapılmalı ve düzenli kontrol halinde olması lazım
- Üniversite kampüsünde çok fazla boş alan var bu alanlara ağaçlandırma çalışmaları yapılabilir
- Daha çok yeşillik alan için ağaç dikme
- Daha çok bilinmesi gerekiyor bence
- Öğrenciler atıkları ayrıştırmıyorlar
- Geri dönüşüme önemli bir şekilde fon sağlamak.
- 2 şekilde değil daha fazla çeşit olmalı kutu olarak.

- Kapsamin sadece evsel atık değil teknik olarak da ele alınması metal, elektronik, battery gibi kapsamında izermesi gerektiğini düşünüyorum
- Fakültelerde
- Bütün alanlar
- Mavi kapak için bir kutu istiyorum
- Farkındalık
- Geri dönüşümün desteklenmesi için çeşitli faaliyetler yapılabilir ve 0 atık çalışmalarının artması gerektiğini düşünüyorum.
- Yeterli
- Haberdarlık ve farkındalık az
- Yemekhane
- Yemekhane üzerinden gidilirse durum anlaşılır
- Öğrenciler ve personeller için
- Öğrenciler ve personeller için sürdürülebilirlik konusunda düzenli eğitimler az. Öğrencilerin karar süreçlerine aktif katılımı sınırlı.
- Sıfır atık çalışmalarının önemli olduğunu düşünüyorum. Daha çok alanda sıfır atık için ayrılmış atık kutuları konulması gerekli. Çeşitli zamanlarda üniversitemizin sıfır atık konusunda faaliyet raporlarının (ne kadar atık dönüşüme gönderildi vb) raporlanması ve görünür şekilde duyurulması gerektiğini düşünüyorum. Sıfır atık konusunda yerleştirilen atık kutularının üniversitede atık oluşturan kalemlere göre büyüklüğünün değişken olması gerekli örneğin plastik için daha büyük kutular konulması gerekli
- Sıfır atık bilincinin oluşturulması lazım. Çöplerin hangisine atılacağını halen daha bilmiyoruz
- Geri dönüşüm kutularının etkin kullanılmadığını düşünüyorum. Örneğin pil atık kutusu normal çöp kutusu olarak kullanılıyor ve müdahale edilmiyor. Ayrıca diğer geri dönüşüm kutuları da ayrıştırılarak toplandığı konusunda emin değilim, sanki karıştırılıyor dikkat edilmiyor.
- Üniversitemizde sıfır atığa yönelik olarak kâğıt israfının artık tamamen durdurulmasını ve imzaların elektronik ortamlarda atılarak yaşımların kaldırılmasını istiyorum. Özellikle enstitüler kapsamında oldukça fazla kâğıt kullanımı (hem öğrenci hem de akademisyen tarafından oluşturulan formlar) sıfır atık politikasına zarar vermekte olup hem kaynak kullanımı hem de iş yükü oluşturmaları sıfır atık konusunda olumsuz durumlar oluşturmaktadır. Bu formların otomasyona aktarılması kâğıt kullanımını azaltacaktır.
- Tek kullanımlık ürünler yerine dayanıklı alternatifler tercih edilir. Kırtasiye, temizlik ve ikram tedariklerinde geri dönüştürülebilir içerik şartı aranır. Personel için kısa, net, tekrarlı bilgilendirmeler yapılır. Afişler, iç iletişim mesajları ve örnek uygulamalar davranışı kalıcı kılar.
- Kâğıt israfı fazla. Hala elektronik sisteme geçilmesine rağmen fazla kâğıt kullanılıyor.
- Sıfır atık konularında özellikle öğrencilerin bilinçlendirilmesi ve sıfır atık konusunda idarecilerin ısrarlı, tavizsiz ve ciddi davranması gerekmektedir.
- Üniversite çevresi ekstradan sıfır atık kutuları bırakılmalı bence

- Bu tür konular makro ölçekte uygulanmalı aksi takdirde zaman ve iş gücü kaybından başka birşey değildi. Yabancı ülkelerin çözü adanaya kadar gelirken biz ETÜ olarak yaptığımız çalışmalar sadece ETKİNLİK olarak kalır
- Şehir genelinde bilgilendirme.
- Daha çok tesvik edilmeli
- Odalardaki çöp kutularınının tekrar yerine konuşmasını talep ediyorum
- Yemekhane
- Cevre
- İç mekanlar
- Bilinçlendirme
- Binalarda her koridora geri dönüşüm kutularının konulmasıyla iş bitmiyor. Atıkların ayrıştırılması, ayrı ayrı toplanması gerekiyor. Temizlik görevlileri bütün atıkları aynı torbada birleştirmektedir. Genel sekreterliğin, dekanlıkların, müdürlüklerin ve başkanlıkların bunu takip etmesi gerekmektedir. Yemekhanelerdeki geri dönüşüm kutuları neden kaldırıldı? Merak ediyorum.
- Fakülteler
- Hem Personelin hem öğrencilerin çoğu atıkları atarken geri dönüşüm kutularının üzerini okumuyor, hangi kutuya attığına dikkat etmiyor ve önemsemiyor. Sıfır atık, çevre ve geri dönüşümün önemini içeren eğitim/bilgilendirme vb. Yeterince düzenlenmiyor. Toplumumuzda çevrenin ve geri dönüşümün önemini ortaya çıkaracak ciddi ve çarpıcı bir program hazırlanması belki işe yarayabilir.

Katılımcı görüşleri incelendiğinde, sürdürülebilirlik ve sıfır atık uygulamalarına ilişkin geliştirilmesi gereken alanların birkaç temel tema etrafında toplandığı görülmektedir. Bu temaların başında bilgilendirme ve farkındalık eksikliği gelmektedir. Çok sayıda katılımcı, özellikle öğrencilerin sürdürülebilirlik ve sıfır atık konularında yeterince bilinçli olmadığını, düzenli eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu durum, önceki tablolarda da gözlenen “kısmi bilgi” düzeyi ile uyumlu bir bulgu olarak öne çıkmaktadır.

İkinci önemli tema, geri dönüşüm altyapısı ve fiziksel düzenlemelere ilişkindir. Katılımcılar, geri dönüşüm kutularının sayısının artırılması, daha görünür alanlara yerleştirilmesi, farklı atık türlerine (plastik, cam, pil, elektronik vb.) yönelik çeşitlendirilmesi ve düzenli olarak kontrol edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca bazı katılımcılar, mevcut kutuların doğru kullanılmadığını ve atıkların ayrıştırılmasında sorunlar yaşandığını belirtmiştir.

Bir diğer öne çıkan tema, uygulama ve denetim eksikliği ile ilgilidir. Katılımcılar, sıfır atık uygulamalarının yalnızca teorik düzeyde kaldığını, sahada etkin bir uygulama ve denetim mekanizmasının yeterince işletilmediğini ifade etmiştir. Özellikle temizlik süreçlerinde atıkların karıştırılması, uygulamaların etkinliğini azaltan önemli bir sorun olarak dile getirilmiştir.

Bunun yanında, kurumsal süreçlerin sürdürülebilirlik perspektifiyle yeniden düzenlenmesi gerektiğine yönelik görüşler de dikkat çekmektedir. Özellikle kâğıt kullanımının azaltılması,

elektronik sistemlerin yaygınlaştırılması ve tek kullanımlık ürünlerin yerine sürdürülebilir alternatiflerin tercih edilmesi gibi öneriler öne çıkmaktadır.

Son olarak, kampüs genelinde çevresel düzenlemeler ve katılımın artırılması da önemli bir geliştirme alanı olarak ifade edilmiştir. Ağaçlandırma faaliyetlerinin artırılması, yemekhane ve kantinlerde sürdürülebilir uygulamaların güçlendirilmesi ve öğrenci katılımını teşvik edecek etkinliklerin artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, katılımcı görüşleri sürdürülebilirlik ve sıfır atık çalışmalarında yalnızca fiziksel altyapının değil, aynı zamanda farkındalık, eğitim, uygulama ve denetim boyutlarının birlikte ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, üniversitede sürdürülebilirlik politikalarının daha bütüncül ve sistematik bir yaklaşımla geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

12. “Koordinatörlüğün hizmetlerini daha etkin hale getirmek için önerileriniz nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen cevaplar ve değerlendirilmesi

- Öğrencilerin gönüllü faaliyetlere daha çok katılması sağlanmalı
- Yok
- Farkındalığı yükselten eğitimler verilebilir.
- Seminer yapılmalı öğrenciler bilinçlendirilmelidir.
- Görünürlüğünüzü biraz daha artırıp daha çok bilgi verip herkesi işin içine katarak daha büyük şeyler yapmanız
- Bilinçlendirmek için dikkat çekici broşürler yapılabilir
- Görünürlüğü farkındalığı olan insanlar için yeterli ama farkındalığı düşük ve bilinçsiz kullanıcılar için yeterli olmadığını düşünüyorum
- Uygulamalı etkinlikler
- Daha çok üzerinde çalışma yapmaları bu konuda aktivite düzenlemeleri
- Sınıflardan öğrencilerle daha aktif iletişime geçecek belli gruplar oluşturulmak her fakülteye veta bölüme ayrı ayrı
- Yapılan etkinliklerden tüm öğrencilerin haberdar olmasını sağlamak
- Görüş ve öneriye açık olmaları gerekir ve aktiflik önemli bunun için etkinlikler düzenlenmeli
- Yayılması gerekiyor biraz öğrenciler tarafından
- Aktiviteler yapılabilir
- Fakülteler içerisinde de sürdürülebilirlik konusuna daha çok dikkat çekilebilir. (Afiş, ekrana yansıtma vb.)
- Atık pet şişelerinin geri dönüşüm makinesinde fiyatını bir tık yükseltip öğrencileri daha duyarlı hale getirilebilir ya da pet şişelerle çalışan bir oyun geliştirilebilir. Çünkü öğrenciler pet şişeden para kazanmaktan utanırlar çevredekilerin ona karşı tavır takındığını zannedebilirler. Ama bir oyun geliştirilebilirse böyle pet şişeyle çalışabilen öğrenciler hem oyun oynar hemde pet şişelerin daha çok geri dönüşüme kazanmasını sağlayabilirler. Unutmamak gerekir ki herkesi duyarlı hale getirmeyiz ama herkesin menfaatine uygun Sürdürülebilirlik ve sıfır atık projesi geliştirilebilir.

- Geri dönüşüm kutularının hemen üstüne kısa bir bilgi panosu koyulabilir.
- Üniversite bünyesinde veya üçüncü taraf atık firmalar ile kapsamlı atık programları ve bertaraf, geri dönüşüm süreçlerin altyapısı geliştirmek
- Mavi kapak kutusu
- Ekoloji daha çok desteklenmeli
- Farkındalık çalışmalarının artması gerektiğini düşünüyorum. Bilinçlenmediğimiz sürece bu alanda yeterli bir ilerleme katedebileceğimizi sanmıyorum bu yüzden bu konuda gerek kurulun gerek ilgili toplulukların çalışmalarının artması ve bu konuda desteklenmeleri gerektiğini düşünüyorum.
- Yeterli
- Yemekhanede yemekler hep çöpe atılıyor. Çorbalar hariç diğer yemekler lezzetli değil ve fotoğraftaki yemekle hiç alakası yok. Haftada kaç ton yemek çöpe gidiyor. Bu durumda sıfır atıktan bahsedemeyiz.ilk önce yemekhaneden başlamamız gerekir.
- Üniversiteye geri dönüşüm merkezi küçük çaplı kurulması
- Tanıtım, bilgilendirme çalışmaları daha çok yapılabilir.
- Geri dönüşüm kutularındaki çöpler temizlik personeli tarafından toplanırken hepsinin birleştirildiğini gördüm daha dikkatli olunması hususunda uyarılmaları gerekiyor.
- Bilinçlendirme ve eğitim programlarının sık sık yapılması ve sıfır atık konularında ödül/ceza sisteminin hayata geçirilmesi gerekir. Geleceğe temiz bir dünya bırakmak istiyorsak bunu temizliği benimsemiş insanlarla yapabiliriz. (Temizlik insanların inisiyatifine bırakılamayacak kadar değerlidir)
- Sıfır atık etkinliklerinin artırılması
- Kolaylıklar diliyorum
- Şehir genelinde bilgilendirme
- Her fakültede tanıtım yapmak lazım
- Tüm öğrencilere sıfır atıkla ilgili bilgilendirme eğitimi verilmeli
- Geri dönüşüm kutularında toplanan atıkların geri dönüşüm sürecine yönelik kanıtların sunulması yararlı olacaktır. Toplanan atıkların gerçekten geri dönüşüme uğradığını görmek davranışı kolaylaştıracaktır.
- Öğrenci iş birliği ile genel temizlik
- Sık etkinlikler
- Eğitim ve farkındalık faaliyetleri artırılmalıdır. Koordinatörlük daha görünür olmalıdır.
- Öğrenci iş birlikleri
- Hem Personelin hem öğrencilerin çoğu atıkları atarken geri dönüşüm kutularının üzerini okumuyor, hangi kutuya attığına dikkat etmiyor ve önemsemiyor. Sıfır atık, çevre ve geri dönüşümün önemini içeren eğitim/bilgilendirme vb. Yeterince düzenlenmiyor. Toplumumuzda çevrenin ve geri dönüşümün önemini ortaya çıkaracak ciddi ve çarpıcı bir program hazırlanması belki işe yarayabilir.

Katılımcı görüşleri incelendiğinde, koordinatörlük hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına yönelik önerilerin birkaç temel başlık altında toplandığı görülmektedir. Bu temaların başında eğitim ve farkındalık faaliyetlerinin artırılması yer almaktadır. Katılımcıların önemli bir kısmı, sürdürülebilirlik ve sıfır atık konularında hem öğrenciler hem de personel için düzenli

eğitimlerin, seminerlerin ve bilinçlendirme çalışmalarının artırılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bulgu, önceki tablolarda ortaya çıkan “kısmi bilgi” ve “sınırlı farkındalık” düzeyi ile tutarlılık göstermektedir.

İkinci olarak, görünürlük ve iletişim faaliyetlerinin güçlendirilmesi öne çıkan bir diğer önemli temadır. Katılımcılar, koordinatörlüğün faaliyetlerinin daha geniş kitlelere duyurulması, afişler, broşürler, dijital ekranlar ve çeşitli iletişim araçlarıyla görünürlüğün artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca yapılan etkinliklerden tüm öğrencilerin haberdar olmasının sağlanması gerektiği sıkça dile getirilmiştir.

Bir diğer önemli tema, öğrenci katılımının artırılması ve gönüllülük mekanizmalarının geliştirilmesidir. Katılımcılar, öğrencilerin sürece daha aktif şekilde dahil edilmesi, fakülte ve bölüm bazlı öğrenci gruplarının oluşturulması ve gönüllü faaliyetlerin teşvik edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu durum, sürdürülebilirlik çalışmalarının yaygınlaştırılması açısından katılımcı temelli yaklaşımların önemine işaret etmektedir.

Bunun yanı sıra, etkinlik ve uygulamaların çeşitlendirilmesi de dikkat çeken bir öneri alanıdır. Katılımcılar, uygulamalı etkinliklerin artırılması, daha sık ve çeşitli aktivitelerin düzenlenmesi ve öğrencilerin ilgisini çekecek yenilikçi uygulamaların (örneğin oyunlaştırma yaklaşımları) geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Bir diğer öne çıkan tema ise geri dönüşüm süreçlerinin şeffaflığı ve denetimi ile ilgilidir. Katılımcılar, toplanan atıkların gerçekten geri dönüşüme kazandırıldığının gösterilmesinin, temizlik süreçlerinde atıkların ayrıştırılmasına daha fazla dikkat edilmesinin ve bu süreçlerin daha etkin denetlenmesinin gerekliliğini vurgulamıştır. Bu durum, sistemin güvenilirliğinin artırılması açısından önemli bir bulgu olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca bazı katılımcılar, kurumsal uygulamaların sürdürülebilirlik perspektifiyle yeniden ele alınması gerektiğini ifade etmiş; özellikle yemekhane hizmetlerinde gıda israfının azaltılması, kampüs genelinde geri dönüşüm merkezlerinin kurulması ve daha kapsamlı atık yönetim sistemlerinin geliştirilmesi gibi öneriler sunmuştur.

Genel olarak değerlendirildiğinde, katılımcıların önerileri koordinatörlük faaliyetlerinin yalnızca artırılmasına değil, aynı zamanda daha sistematik, katılımcı, görünür ve denetlenebilir bir yapıya kavuşturulmasına yönelik olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, sürdürülebilirlik çalışmalarının etkinliğinin artırılmasında eğitim, iletişim, katılım ve uygulama boyutlarının birlikte ele alınmasının gerekliliğine işaret etmektedir.

13. Sonuç

Bu çalışmada, Erzurum Teknik Üniversitesi bünyesinde yürütülen sürdürülebilirlik ve sıfır atık faaliyetlerinin iç paydaşlar (öğrenciler, akademik personel ve idari personel) tarafından nasıl algılandığı çok boyutlu olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, üniversitede sürdürülebilirlik çalışmalarına yönelik belirli bir farkındalık ve olumlu yaklaşımın mevcut olduğunu, ancak bu farkındalığın genel olarak “kısmi” düzeyde kaldığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik politikalarına ilişkin bilgi düzeyi incelendiğinde, tüm paydaş gruplarında bilginin ağırlıklı olarak “Kısmen” düzeyinde olduğu, özellikle öğrencilerde bilgi eksikliğinin daha belirgin olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, sıfır atık faaliyetlerinden haberdarlık düzeyinin de tam anlamıyla yeterli olmadığı, özellikle öğrenciler arasında haberdar olmayan bireylerin önemli bir oran oluşturduğu dikkat çekmektedir.

Koordinatörlük faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler incelendiğinde, çalışmaların genel olarak “Kısmen yeterli” olarak algılandığı görülmektedir. Bu durum, yürütülen faaliyetlerin tamamen yetersiz olmadığını ancak paydaş beklentilerini tam anlamıyla karşılayamadığını göstermektedir. Geri dönüşüm kutularının yerleşimi ve görünürlüğü diğer alanlara kıyasla daha olumlu değerlendirilmiş olmakla birlikte, farkındalık etkinlikleri, atık yönetimi uygulamaları ile iş birliği ve iletişim süreçlerinin daha çok orta düzeyde değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Sürdürülebilirlik etkinliklerine katılım düzeyi, çalışmanın en dikkat çekici bulgularından birini oluşturmaktadır. Özellikle öğrencilerde etkinliklere katılımın oldukça düşük olduğu, düzenli katılım oranlarının sınırlı kaldığı görülmektedir. Akademik ve idari personelde katılım görece daha dengeli olmakla birlikte, bu gruplarda da düzenli katılımın düşük seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, sürdürülebilirlik faaliyetlerinin yalnızca sunulmasının yeterli olmadığını, aynı zamanda katılımı teşvik edecek mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlama isteğinin tüm paydaş gruplarında mevcut olduğu görülmektedir. Ancak bu isteğin büyük ölçüde zaman kısıtı ile sınırlandığı belirlenmiştir. Özellikle öğrencilerde katkı sağlama isteği yüksek olmakla birlikte, aktif katılım oranlarının düşük kalması dikkat çekmektedir. Akademik ve idari personelde ise zaman kısıtının yanı sıra katkı sağlamak istemeyen bireylerin oranının da görece yüksek olması önemli bir bulgu olarak öne çıkmaktadır.

Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, nicel bulgularla büyük ölçüde örtüşmekte ve sürdürülebilirlik çalışmalarının geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin önemli ipuçları sunmaktadır. Bu kapsamda özellikle farkındalık ve eğitim faaliyetlerinin artırılması, geri dönüşüm altyapısının güçlendirilmesi, uygulama ve denetim süreçlerinin etkinleştirilmesi, iletişim ve görünürlük faaliyetlerinin artırılması ve öğrenci katılımını teşvik edecek mekanizmaların geliştirilmesi ön plana çıkan temel ihtiyaç alanlarıdır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Erzurum Teknik Üniversitesi’nde sürdürülebilirlik ve sıfır atık çalışmalarına yönelik önemli bir potansiyel bulunduğu, ancak bu potansiyelin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için mevcut uygulamaların daha sistematik, katılımcı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu doğrultuda, sürdürülebilirlik yaklaşımının yalnızca belirli faaliyetler kapsamında değil, tüm üniversite genelinde kurumsal bir kültür haline getirilmesi büyük önem taşımaktadır.